

bant, quæ Episcopo mandante à Sacerdote, vel Diacono speciatim ad hoc negotium deputato Scriptis Ecclesiæ inserebantur, quæ proindè *Dypticha* dicta sunt. Sequebatur exacta, ac pluriès repetita exploratio; quasnam in antegressis catechumenatus gradibus progressiones fecissent. Tum viginti ante baptismum diebus exorcizabantur. (**) Unde Syn. Brac. II. Can. I. sanxit, *ut sicut antiqui Canones jubent, ante viginti dies Baptismi, ad purgationem exorcismi catechumeni currant.* (*) Exorcismi precatioes erant è sacris litteris collectæ, et compositæ ad Deum orandum, ut Satanae in illis potestatem frangeret, tum ab ipsis spiritum erroris, et pravitatis expelleret. Durante exorcismorum tempore catechumeni variis detinebantur exercitationibus: nimirū, jejunis, abstinentiis, et speciatim ab usu conjugii, geniculationibus, pervaigiliis, peccatorum confessione, chameuniis, lacrymis, injuriarum condonatione, pauperum commiseratione &c. Dein Fidei symbolum edocebantur, quod memorie ipsis mandandum erat coram Episcopo in ultimo ante baptismum examine recitandum. (**) Id apertè docet præf. Syn. Brac. ibid. In quibus, ait, viginti diebus omnino catechumeni Symbolum, quod est: *Credo in Deum Patrem, Omnipotentem, specialiter doceantur.* (*) Symboli recitationem ex tempore excipiebat Orationis Dominicæ institutio, dicta Oratio fidelium, quippe quæ à solis baptizatis adhiberi poterat. Adhæc aptæ edocebantur responsiones, quibus in baptismo utendum erat, ubi ab Episcopo, vel Presbytero baptizante interrogabantur. Postremò aliquod ante baptismum diebus velati incedebant; et in aliquibus saltem Ecclesiis eorundem tum aures tangebantur, ipsis diendo *Ephpheta*, tum oculi luto illimiebantur. Eiusmodi methodum vix indicasse satis esto; de eadem exquisitius in nostris *Antiquit. Christ.*

XVII. Constat igitur ritus, et cœremonias, quas hodie in baptimate conferendo observari præcipit Ecclesia, tantæ esse antiquitatis, ut eorundem institutio saltem ex parte Apostolicæ traditioni rectè deferatur. Tertull. *de Coron. Milit.* cap. 3. Basilius *de Sp. S. cap. 27.* (**) Tum et chrismate vertex baptizati inungebatur, quod singulis annis renovandum est ex præscripto Pontific. Rom. et Syn. Vallis-olet. Cap. XVI. (*) Qua de re piaculum omnino est, vel illas omittere, vel non ea, quæ tantum mysterium decet, reverentia adhibere. Ubi contigerit infans ob mortis periculum domi baptizatum supervivere, ad Ecclesiam adducendus est, ut omisi ritus celebrentur; id quod vetus Ecclesiastica traditio docet, et Synodales Constitutiones præscribunt. Syn. Diœces. Neap. an. 1669. *de Baptismo Cap. 3.* decernit: *Si forte metu mortis baptizatus celeriter infans domui fuerit, recteque deinde convaluerit, ad reliquas Ecclesiæ cœremonias suscipendas matre in Ecclesiam deferatur.* (**) Et Syn. Valent. Sess. II. Tit. II. Cap. 4. *Parochus... si certo colligat infantem vere baptizatum fuisse, caveat ne Baptismum iteret. Catechismum tamen, unctionem olei, et chrismatis, et alia, quæ jam baptizato convenire possunt, peragat.* (*)

ARTICULUS VIII.

DE PATRINIS.

XVIII. *De Patrinis* juvat pauca subnectere: ac primo olim *Sponsores, Fidejussores*, aut etiam *Fidei-dictatores* dicti sunt, quippe qui de fide, et sufficienti catechumenorum instructione sponderent. Utique quoque interdum *Offerentes* appellati sunt, eo quod Catechumenos ad baptismum offerrent.

XIX. Præcipua Patrinorum munia erant, baptizantium institutioni præesse,

eosdemque Episcopo baptizandos offerre, et è sacro fonte suscipere. Porrò distinctione opis erat masculos inter et sc̄minas; scilicet ut pro illis viri, ac plerumque Diaconi; pro his verò mulieres, ac præcipue Diaconissæ ad ejusmodi munus seligerentur. Quum enim catechumenæ nudæ in aquas immergerentur, et ex aquis suscipiendæ essent, hinc pudori muliebri, et honestati consulendum fuit: Constit. Apost. Lib. III. cap. 16.

XX. Antiquitùs quidem parentes naturales, ut plurimū suos præsertim infantes filios baptismo offerebant, ac pro iisdem profitebantur, et fidem spondebant: Augustinus *Ep. 23.* At verò extraneis etiam dabatur id munus obire, præsertim ubi de orphanis, projectis, servulis, aliisque id genus baptizandis ageretur: Augustinus *ibid.* Porrò spirituali cognitione conjugia dirimente secutis temporibus inducta, Parentes vetati sunt suos è baptismo filios suscipere: *Nullus proprium filium, aut filiam de fonte baptismatis suscipiat:* Syn. Moguntina *Can. LV.* Soila necessitas parentes omni hac in re, et poena, et culpa solvit: *Can. VII. Caus. 30. Q. I.*

XXI. Adhæc caveant Patrini, ne existiment spōnsioni suæ se satisfacere, si aliquod post baptismum munus baptizato, vel baptizati parentibus offerant; sed potius intelligent se Christo filios spiritualiter generare, tenerique ex vi susceptionis eos in catholica fide, et probis moribus instruere, si modo parentes hoc facere neglexerint juxta Sacros Canones: I. Syn. Prov. Neap. Cap. 14. (**) Cognoscatis fidejussores apud Deum extitisse pro illis, quos visi estis de sacro fonte suscipere: ideoque semper eos admonete, ut castitatem custodiant, justitiam diligent, charitatem teneant. S. August. vel quisquis sit auctor *Can. CV. de Consecr. Dist. 4.* (*) Qua de re ab Patrini munere exercendo repellendi sunt excepti, interdicti, infames, ac notoriè flagitosi, et qui Christianæ fidei rudimenta ignoraverint: Syn. Diœces. Neap. an. 1694. Part. II. Cap. 2. Neque admittendi sunt Monachi, vel cuiusvis Ordinis Regulares, aut Moniales per mandatum procurationis: *ibid.* (**) *Can. CIII. de Consecrat. Dist. 4.* imò neque Clerici, Syn. Hispal. an. 1512. *Capit. XXVII.* et Compil. Jo. Teres Lib. III. Tit. XXV. Cap. 5. (*)

XXII. Demum plura hac in re saluberrima præcipit II. Syn. Prov. Neap. 1. *Plures patrini in Baptismo non adhibeantur, sed unus, vel una, vel ad summum unus, et una.* 2. *Sanctorum tantum nomina baptizatis imponantur.* 3. *Baptismus collatus statim a Parocho antequam baptizatus ab Ecclesia discedat, in libro consueto, quem paratum prope baptisterium retineat, adscribatur.... hujusmodi baptismorum liber clave apud solum Parochum servanda custodiatur.* Postremò Parochi non omittant Patrinos monere de spirituali contracta cognitione; scilicet inter susceptores, et baptizatum ipsum, ac illius Patrem, et Matrem, nec non inter baptizantem, et baptizatum, et illius Patrem, et Matrem. Eadem præscribit S. Carolus Borromæus in suis *Synodis Provinc.* ac præsertim I. Part. II. Const. 2. et IV. Part. II. Const. 2. (**) Allios item non spernendæ utilitatis Canonæ præscripserunt Hispanienses Synodi. 1. *Ne adulti a Curatis baptizentur, quin prius sufficienti tempore rudimenta Fidei edocti fuerint.* Syn. Valent. Sess. II. Tit. II. cap. 5. 2. *Quod Rector, Vicarius, et curam animarum habens, et Regens in sua Parochia duos teneat libros, in quorum altero nomina, et cognomina baptizandorum, parentumque eorum, ac patrinorum, et patrinarum, diemque, et annum quo fuerint baptizati.... scribat.* Compilat. Jo. Teres Lib. III. Titul. XXV. cap. 3. 3. *Ut puerperæ, quæ post convenientis tempus, domo egressæ, Ecclesiam adeunt, tum ut infantem Deo offerant, tum etiam, ut pro suscepto benefi-*

cio illi gratias agant, non ad aliam, quam ad Parochiam ipsam, in qua scilicet infans beneficium regenerationis suscepit, se conferant; idque faciant prima statim rice, qua domo egrediuntur. Ead. Syn. Valent. ibid. Cap. 6. (*)

ARTICULUS IX.

DE SACRAMENTO CONFIRMATIONIS.

XXIII. Quoniam Baptisma prioribus Ecclesiæ sæculis, uti modo observavimus, ut plurimum per Episcopum administrabatur; hinc ea ubique generatim vi- guit consuetudo, ut hominibus statim post lavacrum regenerationis Confirmationis quoque Sacramentum conferretur: Tertullian. *de Baptismo* Cap. 7. et 8. Cy- rillus Hierosolym. *Catech. Mystag.* Cap. III. n. 1. Auct. Cons. Lib. VII. cap. 43. et 44. &c. (**) idque per Episcoporum manus: Syn. Illib. *Can. XXXVIII.* et *LXXVII.* et S. Pacianus Epist. de *Nomine Cathol.* ita perspicuè: *Si ergo et Lavaci, et Chrismatis potestas ad Episcopos inde descendit.* (*) Ii tantummodo casus excepti erant; scilicet ubi Episcopus abesset, vel si qui in villulis, castellis, aliquis ab Ecclesia matrice dissitis locis, aut ægritudine urgente in lectulis per Presbyteros, vel Diaconos Baptismum reciperent: Hieron. *contra Lucifer.* Cap. 4. (**) Syn. Illiberit. præf. *Can.* (*) Adhæc generalis illa praxis non modo in adultis, verùm et in infantibus adecuratè observabatur: Innocentius I. *Epist. I.* cap. 3. Gregor. M. *Epist. ad Jan. Calarit.* Lib. III. *Epist. 9.* et in Ecclesia Græca hodieum servatur, uti colligitur ex Græcorum Rituali, et probat Jacobus Goar in *Notis ad Rituale* pag. 367.

XXIV. Verùm secutis temporibus Ecclesiæ satiùs visum est, Confirmationem in eam ætatem differre, in qua baptizati ratione utentes majori cum fructu illam reciperent; præsertim quum infantibus cum hoste pugnandum non sit, cuius rei causa hujusmodi Sacramentum à Christo Domino institutum est. I. *Synod. Provinc. Neap.* Cap. 14. vetat, ne ulli qui nondum quinque sit natus annos, Confirmationis Sacramentum conferatur; verùm aliæ Synodi septennum requirunt. (**) Quocirca Benedictus XIV. in *Constit. de Ritib. Græc.* decrevit, ne que pueris ante septennum Confirmationem conferri, neque ultra duodecimum differri oportere. (*)

XXV. Tum II. *Syn. Provinc. Neap.* plura hac in re præscribit. 1. Caveant mulieres, ne sæculi luxu, et procaci corporis cultu, ac Satanæ pompis adfluentes, quibus in baptismō renuntiarunt, ad Confirmationem accedant: easque sive confirmandæ sint, sive Matrinæ, repellendas esse decernit: Tit. III. Cap. 3. 2. *Nomina confirmati*, ejusque Parentum, et Patrini, aut Matrinæ, et patriæ a Magistro Cæreniarum in peculiari quodam libro digesta conscribantur: ibid. 3. *Mares a solis maribus, fæminæ a solis fæminis* in Confirmatione suscipiantur, neque ulli liceat plures, quam duos eadem die in Confirmatione tenere sine Ordinarii licentia: ibid. 4. Qui non sunt natu majores confirmandis, aut nondum ipsi confirmati sunt, pro Patrini in hoc Sacramento non admittantur: ibid. 5. Studeant Parochi fideles admonere, ut ea cum pietate, et religionis ardore ad hoc Sacramentum accedant, ut dum caro inungitur, anima consecretur: ibidem. Adhæc 6. de ejusdem Sacramenti natura, vi, salutaribusque effectis fidelim populum edocere satagent, ut omnes intelligent, illud non modo non negligendum, aut nimium differendum, verum et ardentí animo expetendum: *Syn. Diœces. an. 1694. P. II. Cap. 3.* Neque deum 7. omittant fideles admonere tum

de charactere, quod per illud in anima imprimitur, tum etiam de spirituali cognatione, quæ inter confirmatum ipsiusque Parentes, atque Patrinum contrahitur. (**) Quibus omnibus meritò adjicienda est laud. *Syn. Valent. Sess. II. Tit. II. Cap. 10.* quæ post recensita præclarissima Melchiadis Epistolæ (apocrypham esse fate- mur) verba hæc subdit: *Quæ omnia considerans Synodus, Prælatos hortatur, ut sedulo advertant, ne huic Sacramento debitus in Ecclesia honor deesse videatur, et quoties Sacramentum hoc adultis conferendum erit, nonnisi ea, qua decet ani- mi preparatione, accendentibus, et sua etiam peccata confessis conferatur.* Et Cap. 11. quod carent *Prælati*, ut in *Civitatibus*, in quibus resident, duobus, aut tribus anni temporibus *Sacramentum Confirmationis publice ministretur.... Confirmatorum nomina, et ipsorum susceptorum, et Confirmantis in libro uno describenda censemus, ne aut Sacramenti iterandi occasio detur, aut Matrimo- nia confundantur, si spiritualis cognatio, que ex Confirmatione contracta fuit, ignoretur.* (*)

XXVI. Manuum Impositionem, ejusque comitem orationem essentialē esse hujus Sacramenti Materiam, et Formam communis pñne est Theologorum, et Canonistarum sententia. Profecto 1. *Sacra Litteræ Manuum Impositioni*, ejusque comiti Orationi virtutem Spiritus S. adscripsere: *Act. Apost. VIII. et XIX. 2. Semper, et ubique in confirmandis Neophytis adhibita est:* (**) *Syn. Illiber. Can. XXVIII.* (*) 3. Non alia ratione potest evinci contra hæreticos ex sacris litteris Confirmationis veritas.

XXVII. Plerique Theologi contendunt etiam unctionem æquè ac manuum impositionem ad essentialē pertinere hujus Sacramenti. Id quod probant 1. quod veteres Patres utrique gratiæ spiritualis effectum ex æquo videantur tribuere. 2. Quod Patrēs omnium antiquissimi Tertullianus, Cyprianus &c. utramque semper adhibitam memorent. (**) S. Basilus etiam *Lib. I. de Spiritu Sancto Cap. XXVII.* S. Pacianus *ibid.* et Prudentius in *Cathemer. Hynn. VI. ante Somn.* ac in *Apotheosi contra Iudeos.* (*) 3. Quia utraque cum immemorabili institutione expressius Sacramenti Confirmationis effecta significare videatur.

XXVIII. Verùm non desunt Canonistæ, et Theologi, et quidem non imi sub- sellii, uti Habert, Aurelius, Sirmundus, Sambovius, L'Herminier &c. qui censem solam manuum impositionem essentialē esse hujus Sacramenti materiam.

Profecto 1. Apostoli nonnisi manuum impositione ad conferendum Neophytis Spiritum S. usi videntur. *Act. VIII. V. 17. Tunc imponebant manus super illos, et accipiebant Spir. S. Act. XIX. V. 6. Et quum impossisset illis manus.... venit Spir. S. super illos.* Tertull. *de Baptism.* 7. *Dehinc manus imponitur per impositionem advocans, et invitans Spir. S.... tunc ille Sanctissimus Spir. su- per emundata, et benedicta corpora libens a Patre descendit.* Particulæ sane illæ tunc quum &c. manuum impositionem, et quidem præcisè indicant; (**) sed particulæ hæ tempus quo Apostoli Confirmationem ministrabant, non rem, neque rei gerendæ modum indicare videntur. (*)

2. Non potestatem ungendi; sed potestatem manus imponendi ab Apostolis Simon Magus emere adtentavit. Porro homo præstigiis adsuetus, si vidisset oleum ab Apostolis adhibitum, potius illud, magicum ratus, ab ipsis emere studuisse. (**) At verò Simon generalem gratiæ impertiendæ facultatem, quam per manus impositionem ut plurimum tradi videbat ab Apostolis, emere voluit, non solam conferendæ Confirmationis gratiæ potestatem. (*)

3. Saeræ Litteræ locis indicatis manuum impositionem memorant, tacent unctionem: atq[ue]i tacent, et Patres. Fac Apostoli unixerint: Patres sacras litteras ex-

plicantes unctionem supplessent, vel inde ratiocinando eduxissent: nullus omnino, vel explicando supplevit, vel ratiocinando eduxit, plures etiam aperte negarunt: uti Patres Concilii Moguntini Cap. 18. *Hoc Sacraumentum, inquit, ab initio sola manuum impositione adhibitum, mox sub ipsis Apostolorum temporibus ex eorundem traditione adhibita chrismatis unctione caput conferri.* (**). Verum complura antiquorum Patrum, et Scriptorum testimonia, quae de unctione loquuntur, Sacrarum Litterarum verba interpretasse videntur. Synodus Moguntina, quae tot à Confirmationis institutione sæculis coacta est an. nimurum 1549. profecto in re facti decepta est. (*)

4. Si utraque Sacramento *essentialis* habita fuisset, profecto una ab altera indulsa fuisset, imò unum morale constituissent. At contra post lavaerum regenerationis, et unctionem, ante verò manuum impositionem, vestium candidarum indumentum recenset Ambrosius: *Lib. II. de Sacr. cap. 7.* Mellis, et lactis societatem, qua Christus suos infantat Tertull. *Lib. I. contra Marcionem.* Vestis albæ adsumptionem Cyrilus *Catech. IV. Mystag.* (**). At verò sacra Unctio non videatur *formaliter*, ut ita dicamus divulsa, sed *materialiter* duntaxat, et ministrandi ordine. (*) Tum Presbytero, imò et aliquando Diacono permissum baptismus, permissa et unctio; at manuum impositio semper vetita, nisi vel super energumenos ex Innocentio I. *Ep. ad Decentium*, et ex Conc. Carthag. IV. vel super catechumenos ex Synodis Hispaniensibus. Hinc profecto emicat Unctionem antiquitus habitam fuisse tanquam baptismi ritum, vel potius medianam inter Baptismum, et Confirmationem; illius quidem perfectivam, hujus verò *præambulam*. (**). Sed antiquitus sicuti omnium ferè Sacramentorum collatio Episcopis reservata erat Syn. Hispal. II. *Can. VII.* ita Episcopo jubente, uti reliqua, ita etiam Confirmationis Sacraumentum Presbyteri ministrare poterant: Syn. Tolet. I. *Can. XX.* (*)

5. Postremò non idem specie chrisma latinum, et græcum. Latinum est oleum simplex cum modica balsami quantitate commixtum: græcum verò ex Auct. *Eccles. Hierarch.* Collectio est bene spirantium materiarum; et ex Euchologiis Goarii, et Hamberti oleo balsamum, et tres, ac triginta aromatum suaveolentium species admiscentur librarum pondere fere nonaginta; quae non modico vino commixta, et igne diu concocta unguentum componunt ab oleo specie diversum; et quidem 1. entitate, 2. virtute, 3. effectu. *Entitate:* olea enim, præsertim aromatum igne concreta, non sensibilibus modo, verum et insensibilibus invicem partibus resoluta formam priorem immutant, ac novam compositi totius adsumunt: et quidem eo tenaciùs, quo ramosæ partes invicem intextæ firmius adhærescant, ac difficiliùs in pristina resolvuntur; adeo in tertiam quandam, quæ chimicis, et physicis Balsamum propriè dicitur, entitatem coalescent. *Virtute:* potentissima enim hæc sunt, et caustica præ oleo simplici, quod blandissimum est, ac vitæ delicium. Demùm *effectu:* illa enim incedunt, exurunt, penetrant, adstringunt; oleum contra mollevis, relaxandis, fovendis partibus accommodatum. Jam verò si hæc in aqua mutatio fieret, nullus aquam hanc artefactam, specie diversam à simplici, adfirmare detrectaret baptismo prorsus ineptam. Quum igitur essentials Sacramentorum materiæ immutabiles sint, et eadem in Ecclesia fuerint, ac nunc sunt, uti eruditè demonstrat Morinus de *Administr. Sacrament. Pœnit.* VIII. 18. et sanioris doctrinæ Theologi docent; quisnam, quæso, unctionem apud Latinos, et apud Græcos specie diversam essentialē Confirmationis materiam jure adfirmare quiverit? (**). Verum non videtur specie diversum chrismationis elementum apud Græcos, et apud Latinos; hoc enim neque est oleum, neque balsamum; sed oleosa res, et ad ungendum idonea, hæc ita sumpta materia, eadem est in utraque Ecclesia. (*)

Sunt et alia argumenta, quæ ab Sirmondo, Sambovio, aliisque hujus sententiæ patronis producuntur; præcipua indicasse satis esto ad dignoscendum quam gravi culpæ se reddat obnoxium, qui manuum impositionem recipere negligeret: Sacraumentum enim periculo nullitatis exponeret. Verum ubi ex ignorantia omissa sit, Sacraumentum iterandum non est, sed cautè supplendum, quod incautè fuerat omissum: *Cap. 1. de Sacr. non iterandis.* Porro de hoc capite fusori calamo agemus in nostris *Antiquitatibus Christianis*.

XXIX. Illud hic adnotare lubet: scilicet antiquissimam esse Ecclesiæ praxim, ut Chrisma nonnisi ab Episcopo conficiatur, à quo diœcesani Archipresbyteri, vel Parochi illud singulis annis accipiunt: Concil. Carthag. IV. *Can. XXXVI.* Quæ de re Syn. Tolet. I. an. 400. *Can. XX.* decernit: *Quamvis pœne ubique custodiatur, ut absque Episcopo Chrisma nemo conficiat: tamen quia in aliquibus locis, vel Provinciis Presbyteri dicuntur Chrisma conficerere, placuit ex hac die nullum alium, nisi Episcopum, Chrisma facere, et per Diœcesim destinare.* (**). Idem tradit Syn. Bracar. I. Cap. XIX. alias *Can. XXXVI.* Item placuit, ut si quis Presbyter post hoc interdictum ausus fuerit Chrisma benedicere.... a suo officio deponatur, nam et antiqui hoc *Canones veterunt.* (*) Porro praxis chrisma conficiendi in Cœna Domini nonnisi sæculo VI. inducta videtur: ipsius enim prima occurrit mentio in Sacramentario S. Gregorii, quod per illud temporis conscriptum est.

CAPUT QUARTUM.

DE SACRAMENTO EUCHARISTIÆ.

I. Sacraumentum Corporis, et Sanguinis Christi à S. Paulo, et ab antiquis Patribus aliquando dictum *Cœna Domini, Communio, Eulogia, Viaticum &c.* ut plurimū *Eucharistia* appellari consuevit, quod in ejus usu Deo gratiæ agantur: Justinus *Ap. 2.* id quod et ipse Christus præstítit in ejus institutione. Nonnisi à Sacerdotibus, dum Missæ sacrificium peragunt, consecranda est: atque adeo ipsam non Sacramenti modo rationem habet, verum et divinum novæ legis Sacrificium constituit, cuius ministri soli Presbyteri à Christo Domino instituti sunt. Diaconi tantummodo ex Episcopi, vel Presbyteri delegatione illam administrandi potestatem habent: quo munere antiquitus quam sapientissime fungebantur. Eucharistiam enim ab Episcopo acceptam ad absentes Diaconi deferebant: Justinus M. *ibid.* Tum etiam in quibusdam Ecclesiis illam in Missa solemni fideli populo distribuebant. Verum præcipue Diaconis Dominicis Sanguinis dispensatio concredita erat; (**). uti à Sixto P. commendatam fuisse sancto Levitæ, invictissimoque Christi Martyri Laurentio, legimus apud Ambrosium *Lib. I. Offic. cap. 14.* (*) Excipe Presbyteros, qui illam *immediate* ab Episcopo, vel Presbytero loco Episcopi celebrante accipiebant: Syn. Nicæn. *Can. XIV.* Verum ex quo desiit communio laicorum sub specie vini Diaconi ea prærogativa privati sunt; id quod sæculo XII. vergente, et XIII. ineunte contigisse videtur. (**). Adhuc tamen secutis temporibus nonnihil amissæ prærogativæ vestigii retinuisse visi sunt Diaconi, quippe qui absente Sacerdote, Eucharistiam infirmis ministrare potuerunt, ex concessione Andreæ Albalati in Constit. Synod. Valent. an. 1255. *Const. de Corpo re J. Christi.* (*)

II. Jure novo solis Parochis Eucharistiæ administratio reservata est: hinc in Clement. I. *de Privilegiis Religiosi* sub pœna excommunicationis ipso facto incur-